

Målnummer: Ö1870-96 **Avdelning:** 3
Avgörandedatum: 1997-03-26
Rubrik: En konkursförvaltare har bevakat en statens fordran enligt lönegarantilagen och uttryckligen angett, att han gjort bevakningen i egenskap av förvaltare. Bevakningen har avvisats.
Lagrum: 9 kap. 6 § konkurslagen (1987:672)
Rättsfall:

REFERAT

En konkursförvaltare bevakade en statens fordran enligt lönegarantilagen och angav därvid uttryckligen att han gjorde bevakningen i sin egenskap av förvaltare.

Medförvaltaren i konkursen framställde anmärkning mot bevakningen.

I bevakningsförfarandet vid tingsrätten anförde konkursförvaltaren: Det finns en etablerad praxis, i vart fall i Göteborg, att konkursförvaltaren skall bevaka statens fordringar enligt lönegarantilagen. Av 15 § 1 st. lönegarantilagen framgår att konkursförvaltaren skall bevaka arbetstagarens fordran på lön. Av lagtexten framgår inte att förvaltaren skall bevaka statens fordringar enligt lönegarantilagen, men det framgår inte heller att förvaltaren inte skall göra det. Den praxis som finns har stöd i proposition 1987/88:2 s. 19. Någon fullmakt för konkursförvaltaren att bevaka statens rätt har inte lämnats.

Medförvaltaren i konkursen anförde: Konkursförvaltaren har att bevaka arbetstagarens lönefordringar. När staten utbetalar lön till en arbetstagare enligt lönegarantilagen övertar staten arbetstagarens fordran på konkursgäldenären. Praxis vad gäller bevakning av statens fordringar enligt lönegarantilagen har varit vacklande. Staten skall dock själv bevaka sin rätt. Stöd härför återfinns i Walin m.fl., Kommentar till förmånsrättslagen, 4:e uppl. s. 221 och i Hans Elliots artikel i tidskriften Advokaten, 1994, s. 253 f.

Göteborgs tingsrätt (1996-09-23, assessorn Yrsa Isaksson Stenman) ogillade bevakningen.

I skälen för beslutet anförde tingsrätten:

Av 9 kap. 4 § konkurslagen framgår att borgenären skall bevaka sin fordran i konkursen. Vissa undantag från denna regel anges i paragrafens första stycke och av andra stycket framgår att förvaltaren i vissa fall bevakar fordran som omfattas av lönegarantilagen. Av 15 § 1 st. lönegarantilagen framgår att förvaltaren för arbetstagares räkning skall bevaka fordringar som enligt hans bedömning är klara. Av stadgandet framgår inte någon motsvarande skyldighet vad avser statens fordringar. Vid avsaknad av lagstöd eller direkta uttalanden i aktuella förarbeten anser tingsrätten, oaktat att en viss praxis utarbetats, att det är staten och inte konkursförvaltaren som skall bevaka statens fordringar enligt lönegarantilagen.

Eftersom inte efterbevakningen gjorts av staten ogillar tingsrätten bevakningen.

Konkursförvaltaren överklagade beslutet och yrkade att hovrätten skulle bifalla bevakningen.

Hovrätten för Västra Sverige (1997-03-26, hovrättsråden Sigvard Helin, referent, och Kent Jönsson samt hovrättsassessorn Kerstin Lundegård) avvisade, med ändring av tingsrättens beslut efterbevakningen.

I skälen för beslutet anförde hovrätten: Om den aktuella fordringen i sig föreligger ej tvist; målet synes vara föranlett närmast av att förvaltarna i den aktuella konkursen önskar få prövat var gränserna går för konkursförvaltares åligganden och inte i första hand om det förhållandet att bevakningen har gjorts av förvaltaren, utgör tillräcklig grund för att inte godta den.

Hovrätten finner inte grund för annan slutsats än att det är staten, som själv eller genom ombud har att svara för bevakningen i här aktuella fall; såväl tillämpliga bestämmelser som förarbetena till dessa talar entydigt i den riktningen och något behov av en annan ordning synes heller inte föreligga.

Kan den aktuella bevakningen ändå godtas? Fråga är om tillämpning av föreskriften i 9 kap. 6 § konkurslagen, enligt vilken bevakningsinlagen skall vara egenhändigt undertecknad av borgenären eller hans ombud. Bestämmelsen tillkom i och med den nu gällande konkurslagen; tidigare motsvarighet saknas. Enligt det betänkande som låg till grund för lagen förestavas det skärpta kravet av ordningsskäl (SOU 1983:24 s. 314) och i propositionen sägs i det aktuella hänseendet endast att skärpningen av formkraven på angivet sätt för med sig att telegrafisk bevakning inte godtas utan en skriftlig bekräftelse. Allmänt sett sägs, att de skärpta kraven syftar till att skapa ett bättre underlag för förvaltaren och övriga borgenärer vid prövningen av den uppgivna fordringen. Det anges också att det inte finns något direkt remedium mot den som bryter mot reglerna samt att det inte är meningen att rätten skall granska varje inkommen bevakningsinlag och avvisa sådana inlagor som inte uppfyller formkraven: "det är först i samband med att tvistefrågan prövas vid en förhandling som möjligheten till avvisning står öppen om bristen då alltjämt är så väsentlig att inlagen är otjänlig som grund för en jävsprocess" (prop. 1986/87:90 s. 301).

Mot bakgrund av nämnda uttalanden kan det diskuteras, om syftet bakom bestämmelsen verkligen varit att - i ett fall som detta, där själva fordringen inte satts i fråga - enbart det förhållandet att bevakningsinlagen inte skrivits under av borgenären själv eller hans ombud skall anses utgöra en så väsentlig brist som bör medföra att inlagen skall bedömas om otjänlig som grund för en jävsprocess. Det torde exempelvis finnas anledning att ifrågasätta om det inte normalt räcker med ett påstående om att den som skrivit under bevakningsinlagen är ombud för borgenären, för att någon ytterligare prövning av den frågan inte skall aktualiseras i konkursförfarandet. Den ordning som här har tillämpats av L.M. synes vidare normalt inte heller ha ifrågasatts; hans uppgifter om praxis på området talar härför.

I förevarande fall har emellertid L.M. som grund uttryckligen åberopat, att han handlat enbart i sin egenskap av förvaltare och han har, trots att hans behörighet på ett tidigt stadium satts i fråga, inte funnit skäl att vidta den till synes enkla åtgärden att i efterhand införskaffa statens godkännande av hans bevakning. Med hänsyn härtill och då ett godtagande av bevakningen skulle rimma illa med de ordningsskäl som ligger bakom bestämmelserna på området, anser hovrätten att bevakningen inte bör godtas. Eftersom den sålunda får anses vara gjord utan att L.M. ägt rätt att företräda staten, borde den ha avvisats av tingsrätten.

Målnummer Ö 1870/96

Sökord: Konkurs; Konkursförvaltare

Litteratur: SOU 1983:24 s. 314; Prop. 1986/87:90 s. 301; Prop. 1987/88:2 s. 19;

Walin m.fl., Kommentar till förmånsrättslagen, 4 uppl. s. 221; Elliot, Grundlag och två konkursrättsliga frågor, i tidskriften Advokaten 1994, s. 253.
